

Утвърдил: **п/** (чл. 4, т.1 във вр. с чл.5, т.1, в)
от Регламент (ЕС) 2016/679)

Дафинка Борисова
Директор на IV ОУ „Христо Ботев” - Лом

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ

ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ

НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

Приета с решение на Педагогическия съвет с Протокол № 7/ 10.09.2025г. и е утвърдена със заповед № РД-13-399/12.09.2025г. на директора на училището.

Лом, 2025г.

УВОД

Училището като институция, наред с други държавни институции и неправителствени организации, заема изключително важно място в процесите:

- гарантиране на равни възможности за достъп до добро образование;
- здравеопазване;
- социална реализация без разлика на етнос и религия.

Училищната програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е съобразена и съответства на Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030г.), Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2021 – 2030г.), План за действие по изпълнение на националната стратегия за образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2021 – 2030г.), Закон за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование.

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създава условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да са граждани на света, да учат в интернационална среда и да работят в мултинационални институции. Това налага изграждането на нови умения за общуване и познания за другите; за възможните гледни точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите – и понякога към самите себе си.

Един от основните проблеми пред приобщаването на етническите малцинства се оказва ограниченият достъп до качествени грижи и образование за най-малките. Безработицата, бедността, ниските заплати, езиковите проблеми, сложни семейни ситуации (например самотни родители, непълнолетни родители, многодетни родители, родители на деца и ученици с увреждания и пр.) създават бариери пред възможността да се намери адекватна грижа за деца и учениците, така че родителите да се завърнат на работа или да предприемат обучение. Това дава възможност за ранна социализация и приобщаване към местната културна среда; създава възможности за деца и учениците, особено тези от семейства с ниски доходи, да растат в защитена, безопасна среда и да се развиват наравно със своите връстници; на родителите пък се осигурява възможност за обучение или намиране на подходяща работа и по-лесна интеграция в обществото.

I. Аналитична част

В IV ОУ „Христо Ботев” се обучават деца и ученици от ромски произход. За тях образованието не е приоритет. Семейната среда не подтиква към любознателност и самоусъвършенстване. Децата и учениците не се стараят да се подготвят за следващия ден и в съзнанието им остава само това, което се работи в клас и бързо се забравя. Поради различни, главно икономически причини, много деца и ученици отсъстват от училище.

Училището осигурява ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици. Гарантира пълноценна личностна реализация в училищния живот на всички ученици чрез осъществяването на:

- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците.
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство.

- Достъп до съвременни информационни технологии и използване на ИКТ в учебния процес.
- Работа с талантиливи деца.
- Работа с деца в неравностойно социално положение.
- Работа с деца със специални образователни потребности.
- Работа с деца с различна етническа принадлежност.

Уязвимите групи могат да бъдат обособени както следва:

1. Деца и ученици, които са от крайно бедни и мизерстващи семейства;
2. Деца и ученици, чиито семейства са икономически емигранти и за тях се грижат роднини и настойници;
3. Деца и ученици, които заедно със своите родители пребивават много дълго време в чужбина и отсъстват от училище;
4. Деца и ученици със СОП;
5. Деца и ученици с влошено психическо и физическо здраве;
6. Деца и ученици жертви на насилие и психически и физически тормоз в семейството, в училище или на улицата;
7. Деца и ученици, на които член от семейството е настанен или е бил в специализирана институция;
8. Деца и ученици на разведени родители;
9. Сираци и полусираци;
10. Деца и ученици, отглеждани от приемни родители;
11. Деца и ученици регистрирани с противообществени прояви;
12. Деца бежанци и деца емигранти.

II. Цели на програмата

Училищната програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи има следните цели:

- Да се осигури обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в училище.
- Да определи мерките за преодоляване на проблемите с прояви на нетолерантно отношение и дискриминация.
- Да насърчи решаването на проблема с дефицита на знания и свързаните с тях компетентности, бедния речников запас и недоброто владение на книжовния български език у учениците от целевата група.
- Да популяризира мерки за решаване на проблемите с липса на мотивация за самоусъвършенстване и склонността към изолация.
- Да определи дейностите, чрез които да бъдат привлечени родителите като важно звено в образователния процес.
- Да определи подходящи дейности за привличане на незаинтересованите родители и решаване на проблемите при затруднената комуникация учители – родители – ученици.
- Да осигури равен достъп до образованието на деца и ученици в риск и от уязвими групи.
- Да работи с деца и ученици за предотвратяване на отпадане от училище.
- Да повиши ролята на училището за изграждане на приобщаваща образователна среда и за осъществяване на качествено образование, съобразено с индивидуалните потребности на всеки ученик.
- Да повиши капацитета на училището за обучаване на деца и ученици от непълни семейства, от семейства с неравностойно икономическо положение, от семейства, работещи в чужбина с цел подобряване на семейния статус.
- Да работи с деца и ученици в риск и от уязвими групи.

Приоритетите и дейностите, които си поставя настоящата програма за предоставяне на равни възможности на децата и учениците от етническите малцинства са важен механизъм за постигане на равнопоставено интегриране на представителите на различните етнически общности в българското общество. Образователната интеграция е процес, в който участват както децата от малцинствените етноси, така и тези от българския.

III. Направления на програмата

- работа с родители на деца и учениците в риск и от уязвими групи;
- работа със съответните институции и постигане на широка обществена подкрепа;
- работа с деца и учениците в риск и от уязвими групи.

IV. Задачи на програмата

1. Изграждане на нов функционален модел на работа за подкрепа на включващото обучение на деца и ученици от непълни семейства, от семейства с неравностойно икономическо положение, от семейства, работещи в чужбина с цел подобряване на семейния статус;

2. Създаване на благоприятна среда в училището за адаптивно обучение на деца и ученици от уязвими групи.

3. Равен достъп до качествено образование, пряко свързан със създаване на условия за устойчиво развитие – създаване на условия и среда на училищно равнище и изграждане на система от услуги и подходяща инфраструктура с цел да се подпомогне и улесни упражняването на правото на образование за всеки.

4. Включване в клубове и занимания по интереси, в общоучилищни и извънкласни дейности.

5. Възлагане на самостоятелни задачи, поощряване и похвала пред всички за добре свършената работа.

6. Възпитаване на ученика за работа в екип, другарство и взаимопомощ.

7. Индивидуална работа със семействата на деца и ученици от уязвими групи, с цел подкрепа от родителите и навременно уведомяване за възникнали проблеми и постигнати успехи.

8. Работа с отделните институции, с цел съдействие, подпомагане и подкрепа на деца и ученици от уязвими групи.

V. Подкрепа на личностното развитие

Подкрепата на личностното развитие е въз основа на анализ и необходимостта от обща и допълнителна подкрепа и е във връзка с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие.

Обща подкрепа

Общата подкрепа е насочена към развитието на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва екипна работа между различни специалисти с цел осигуряване и насочване към занимания по интереси, които могат да се организират в училището или от други институции.

В училището е сформиран екип от специалисти, който осъществява дейностите за реализиране на обща и допълнителна подкрепа.

Част от общата подкрепа е и кариерното ориентиране, провеждано от консултант от кариерния център.

Моралните и материалните награди също са част от общата подкрепа.

Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионалния център за подкрепа на личностното развитие.

Тя се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалния център за подкрепа на личностното развитие препоръчат допълнителна подкрепа, но родителите откажат училището уведомява отдел „Закрила на детето” за съдействие и помощ на родителите за осъзнаване нуждите на детето.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане на ученика.

VI. Постигнати резултати

- сведен до минимум процент на деца и ученици застрашени от отпадане от училище;
- ранно идентифициране на деца и ученици от застрашени групи за успешното им включване в образователната система;
- повишена роля на училището за изграждане на приобщаваща образователна среда;
- повишен капацитет на училището за обучаване на деца и ученици от непълни семейства, от семейства с неравностойно икономическо положение и от семейства, работещи в чужбина;
- привлечени родители на деца и ученици в рискови групи в различни училищни дейности;
- реинтеграция на деца и ученици отпаднали от училище или повтарящи съответен клас по една или друга причина.

ЧЕТВЪРТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ”
гр. Лом - 3601, обл. Монтана, ул. “Софийска” 56, тел./факс: 0971/66548,
e-mail: ou_hbotev_lom@abv.bg

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБИЛИЧАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ

ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

Лом, 2025г.

I. ДЕЙСТВИЯ ПО ПЛАНА НА ПРОГРАМАТА

За да се осъществи превенция на възникващи дефицити и проблеми през учебната 2025/2026 година, както и за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците в IV ОУ „Христо Ботев” град Лом се предвиждат да се предприемат следните стъпки:

1. Извършване на анализ на потребностите на всяко дете и ученик в IV ОУ „Христо Ботев” (изработване на бланка съобразно изискванията на наредбата на приобщаващото образование.)

Срок: 30.09.2025 г.

Отг.: Училищен психолог и класни ръководители

2. Определяне на децата и учениците, за които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: 14.10.2025г.

Отг.: Класни ръководители

3. Сформиране на екипи за подкрепа на личностното развитие за всяко едно дете с установени потребности от допълнителна подкрепа и изготвяне на план за действие за всяко едно дете по отделно.

Срок: 18.11.2025г.

Отг.: Председател на екипите за подкрепа на личностното развитие

4. Синхронизиране на мерките за преодоляване на проблема с грамотността на учениците чрез включването им в групи за допълнително обучение за подобряване на грамотността и покриване на ДООИ.

Срок: Учебна 2025-2026г.

Отг.: Учителите по БЕЛ

5. Методики за повишаване на образователните резултати на учениците, чрез открити уроци.

Срок: Учебна 2025-2026г.

Отг.: Учителите

6. Насърчаване работата по образователни проекти, които да благоприятстват активното участие на учениците от целевата група.

Срок: Учебна 2025-2026г.

Отг.: Ръководство на училището, преподаватели

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
1. Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 03.10.2025 г.	директор	
2. Разработване на механизъм за идентификация на деца и ученици в риск от отпадане	м. ноември 2025 г.	директор и класните ръководители	
3. Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	педагогически съветник, логопед	
4. Разработване на мерки за подкрепа на деца и ученици и учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление	м. ноември 2025 г.	класните ръководители	
5. Разработване на мерки за подкрепа на деца и ученици и учениците в риск с участието на обществения съвет	м. декември 2025 г.	директор, класните ръководители, УН и обществения съвет	
7. Разработване на мерки за подкрепа на деца и ученици и учениците в риск от страна на представителите на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.	м. януари 2026 г.	директор и екип	
8. Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководител, учители	при необходимост
9. Награждаване на ученици	текущ	директор	при и по определен повод за поощрение
10. Дейности, свързани с четивна грамотност	28.10.2025г., 30.04.2026 г.	начални учители, учител по БЕЛ	да се направи по повод Деня на народните будители и Деня на книгата

11. Представяне на дейности по интереси в училището	24.09.2025 г.	учители	
12. Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 до 7 клас	09.12.2025г., 05.05.2026 г.	кариерен консултант	
13.Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководител, учители, логопед, ресурсен учител	
14. Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
15. Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
16. Психологическа подкрепа, психо - социална рехабилитация и консултации	целогодишно	педагогически съветник/психолог	
17. Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, учители, психолог	
18. Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
19. Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
20. Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКППУ, директор, районна администрация	
21. Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в плана за квалификация	директор, председатели на МО	

Комисия в състав:

Председател: Антоан Валериев Ангелов – учител, прогимназиален етап

Членове: 1. Деница Еньова Ангелова – учител, прогимназиален етап

2. Ивана Цветанова Белова – учител, прогимназиален етап